

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-5

5.1.2022

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør etter naturskade – dekning for sikring av rassted?

Sikrede oppdaget at det hadde gått et ras fra en fjellskråning på baksiden av eget naust. Det var sannsynlig at deler av opparbeidet hageanlegg ville bli skadet dersom det raste mer fra fjellveggen. Forholdet ble meldt selskapet, og sikrede opplyste at han trengte hjelp til å sikre hageanlegget. Sikrede mottok erstatningsutbetaling fra selskapet for fjerning av stein/steinmasser som hadde ramlet ned. Kostnader til sikring av fjellet ble derimot ikke dekket. Sikrede var uenig i selskapets vurdering og mente at erstatningssummen ikke var i henhold til hva arbeidet ville koste. Videre var selskapets avgjørelse om å avvise dekning for sikring omtvistet. Spørsmålet er om erstatningsoppgjøret er korrekt. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 631 800, samt forsinkelsesrente

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjør for opprydding i hageanlegg etter steinras, herunder om sikring av rasstedet er omfattet av dekningen.

Sikredes forsikring omfatter bl.a.:

4 HVILKE SKADER DEKKES

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

(...)

4.2 Naturulykke

Skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd i Norge, jf. lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70. Med skade menes også ustabil grunn under forsikret bolighus og fritidshus som følge av slik naturulykke jf. lovens § 1 tredje og fjerde ledd.

Unntatt er:

- Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk.

Fra vilkårspkt. 5 om skadeoppgjørregler og erstatningsberegning siteres:

FAL. § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste å:

- reparere/utbedre skaden, eller
- gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting eller
- gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning.

5.3 Generelle erstatningsregler

(...)

- Erstatningsgrunnlaget for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige

samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen. Dersom skaden ikke repareres, settes erstatningen til det laveste beløpet av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden. For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri og lignende. Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

Det gikk et ras fra en fjellvegg over et naust på forsikringsstedet 12.11.20. I skademeldingen har sikrede beskrevet skaden slik:

Kort beskrivelse av bygningsskadene

hageanlegg som var sikret har det gått et ras, så det er ikke sikkert å gå under det, det har vært en del spregning i nærområdet, så det er mest sansynlig årsaken, noen av steinene har truffet Naustet vårt, men det har vi tatt i en annen skadesak. her trenger vi hjelp til å ordne opp å sikre gjeldene hageanlegg, det ligger en stor løs stein under muren, som er usikret. håper dere kan hjelpe oss med dette snarest.

Selskapet rekvirerte besiktelse, og etter befaring 2.12.20 utarbeidet et takstfirma en skaderapport hvor det blant annet var notert:

Skade meldt som Ras

(...)

Topografi, stedlige forhold, antatt vindstyrke og –retning, nedbørsmengde og vannstand:

Eiendommen ligger i åpent kystlandskap – i bratt terreng. Fra bakken ved naustet, og til toppen av eiendommen er det over 10 meter høydeforskjell.

Skader på naust er ikke medtatt i denne rapporten.

Skadet objekt: Hageanlegg

Samlet pris for materialer og arbeide, eks. m.v.a.: 16 684,-

Hendelsesforløp og skadebeskrivelse:

Forsikringstaker oppdaget at det hadde gått ett ras fra fjellskråningen på baksiden av naustet, steiner har slått hull i bakveggen på naustet – og slått bygget skjevt. Fjellet her er lagdelt, med flere store glideflater.

Dersom det raser mer fra fjellveggen, er det sannsynlig at både muren på toppen av skråningen – og deler av opparbeidet hageanlegg kan bli skadet.

Fjellveggen som det har rast fra er svært bratt. Den delen som det har rast ut fra har ingen synlige spor etter sprenging. Forsikringstaker forklarer at det ikke ble sprengt i selve fjellveggen – kun foran denne, i forbindelse med grunnarbeidet når naustet skulle bygges for ca. 15 år siden.

Vi kan ikke se at det er behov for redning her.

Tilstand skadet del

Fjellveggen burde vært sikret når naustet ble bygget for ca 15 år siden

Reparasjon

I estimatet er det kun tatt med rydding av masser. Her er litt vanskelig tilkomst, og de største steinene må deles opp for å kunne fraktes bort.

Konklusjon

Utløsende skadeårsak er ras, steinsprang.

Store steinblokker har rast fra fjellveggen som ligger like bak naustet til forsikringstaker. Ut fra det vi får opplyst har det ikke vært sprengt i fjellveggen i forbindelse med at naustet ble bygget for ca 15 år siden.

Vi ser ikke at det er behov for redning her.

Skader på naust er ikke tatt med i denne rapporten.

Forbedringer

Forsikringstaker anbefales å få sikret fjellveggen.

Selskapet utbetalte erstatning 14.12.20 og viste til at forsikringen dekket fjerning av stein/steinmasser som hadde rast ut. Selskapet orienterte videre om at skade på naustet og kostnader til sikring av skrenten ikke var omfattet av forsikringen. Erstatningen ble utmålt i henhold til taksten, kr 16 684, fratrullet lovbestemt egenandel på kr 8 000.

I e-post datert 15.12.20 ba sikrede om selskapet kunne kontakte en entreprenør til å ta oppdraget, da naustet stod i reell fare for å kollapse om noe ikke ble gjort.

Skaden ble besiktiget av S.M. AS, og det ble vedlagt bilder fra rasstedet. Firmaet utarbeidet pristilbud 6.1.21 som lyder slik:

Årsak: Opprydding og fjerning av steinmasser etter utras fra fjellvegg bak naust... Prisen forutsetter at massene kan taes ut gjennom hoveddøren på fremsiden, og at naustet er ryddet og tømt for ting som hindrer tilkomst.

- Rigg og drift 18 074
- Fjerning av skog/tilkomstveg til maskin 31 102,50
- Fjerning av steinmasser og planering av fylling i strandlinje 80 575
- Opprydding og tilbakeføring av tilkomstveg 20 047,50
- **Sum inkl.mva 187 248**

I e-post av 9.1.21 skrev sikrede til selskapet at det var vesentlig forskjell på forslag til kontantoppgjør og den reelle kostnaden, jf. taksten, og at sikrede ventet på nytt tilbud fra annen leverandør.

Den 11.1.21 skrev selskapet at de hadde sett på tilbudet og anførte at det var unødvendig å bygge ny vei for å fjerne steinen som hadde rast ned. Videre ble det påpekt at tilbudet også inkluderte planering av fyllingen som ikke var omfattet av forsikringen. For øvrig anbefalte selskapet i påvente av klagebehandlingen å iverksette nødvendige sikringsarbeider. Dette da arbeidene måtte gjøres før stein kunne fjernes, og som uansett ikke var dekningsmessig.

Samme dag skrev sikrede til selskapet at det ikke stod noe om å lage ny vei, men rydde vei for å få plass til utstyr. Kontantoppjøret ville ikke strekke til. Sikringen var dessuten nødvendig for å utføre arbeidet, og vilkårenes pkt. 4.2 var ikke klare på dette området.

Takstfirmaet mottok tilbud på oppdraget fra Entreprenør B.D., datert 30.1.21:

- Transport minigraver, pigg
- Rigg og drift, meisling, blokking,
- Fylles ut i front naust.

Beregnet 2,5 dager gravemaskin, meisling og håndmann Forutsatt at fjellet er sikret på forhånd, og mengden steinmasser er 13 m3, kan det utføres for: 56 750 kr + mva.

I e-post av 9.2.21 opplyste selskapet at naustet ikke var forsikret, og at kostnader til sikring ikke var dekket i henhold til forsikringsvilkårenes pkt. 4.2. Selskapet utbetalte kontant erstatning i henhold til ny vurdering av kostnader ved å rydde etter raset, kr 56 750, fratrullet lovbestemt egenandel på kr 8 000.

Saken ble behandlet av selskapets kundeombud 23.3.21. Kundeombudet opprettholdt selskapets avslag. Det ble også vist til at det var innhentet tre anbud, og at selskapet hadde rett til å velge det laveste av disse. Videre ble det påpekt at fjerning av stein skulle være mulig til denne prisen og refererte til tilbudet som var lagt frem.

Deretter ble det utarbeidet en anbefaling fra firma G.F. datert 21.4.21:

Etter befaring i uke 14 hos AA i Ø... bak naust.

Anbefalingen min er at det må sikringstiltak i skjæring bak naust for å arbeide eller oppholde seg der. Det er små og store avløste blokker i skjæring, disse vil bli sikret med sikringsbolter og steinsprangnett.

Sikrede la også frem et udatert tilbud på rydding og fjellsikring fra firma W.F.:

For å fjerne masser etter ras er det behov for å sikre fjellskjæringen. Fjellsikring er basert på vurdering etter befaring, og forholdene som ble diskutert på befaring lagt til grunn.

Geolog vil anwise boltesikring, og vurdere at arbeidet med fjerning av steinmasser trygt kan utføres.

Etter utført sikring vil det leveres rapport over utførte sikringstiltak.

- Fjellsikring utført med klatrelag 222 000
- Demolering og fjerning av steinblokker fra rasområde 246 000
- Rigg og drift 37 440

Forbehold:

Enhetspriser er bare gjeldene om fjellsikring utføres av W. F. i sin helhet.

Deponering av steinmasser på avtalt plass langs sjøkant

Plassering av kompressor og dieseltank på tomten, samt letthus på parkeringsplass med strømtilkobling.

Saken ble klaget til Finansklagenemnda 26.4.21.

Sikrede har i det vesentlige anført å ha krav på erstatning for sikring av fjellskjæringen før ryddig av løsmasser fra raset påbegynnes. Selskapets erstatningsgrunnlag bygger på feil premisser og er for lavt.

Det er ikke mulig å utføre arbeidet manuelt slik selskapets tilbud/takst forutsetter. Som dokumentasjon tilbys arbeidsbeskrivelser og tilbud fra W.F. og S.M., som er av den oppfatning at steinen må fjernes maskinelt, og at det grunnet vann- og ledningsnett ikke er mulig å deponere massene foran naustet slik selskapets tilbud forutsetter.

Sikring av fjellskjæringen er omfattet av forsikringen som en del av reparasjonskostnadene fordi unntaket for sikring kun gjelder fremtidsrettede sikringstiltak, og ikke tiltak relatert til utbedring av skade. De sikringstiltak det er tale om her knytter seg til nødvendige utgifter for å gjennomføre selve utbedringen. I dette tilfelle er det ingen entreprenører som vil påta seg jobben med å rydde og fikse tomten etter raset før selve området der raset skjedde blir sikret. Dette på grunn av at de frykter for sikkerheten til sine ansatte.

Det er ikke tilkomstvei til rasstedet, og det er ikke mulig å komme til med gravemaskin. Selskapet har ikke ført tilstrekkelig bevis for sin påstand om at det ikke er nødvendig med tilkomstvei.

Det fremsettes krav om erstatning på kr 631 800 inklusive renter etter fal. § 8-4.

Selskapet har i det vesentlige anført at det kun er dekning for fjerning av steinmassene under dekningsbestemmelsen naturulykke i pkt. 4.2. Utgifter til sikring og andre tiltak, som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk, er uttrykkelig unntatt. Det nevnes at naustet ikke var forsikret på skadetidspunktet.

Det vises også til vilkårenes generelle erstatningsregler i pkt. 5.3 hvor kostnader til sikring/forebygging unntas, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt. Selskapet presiserer at masser/steiner som tas ned i forbindelse med sikring heller ikke er dekket av forsikringen.

Øvrige dekningsbestemmelser, som pkt. 4.6 "*andre plutselig og uforutsette skader*" er ikke aktuell da den har unntak for skade på hageanlegg.

Når det gjelder erstatningens størrelse, anføres at selskapet i henhold til vilkårenes kapittel 5 kan foreta kontantoppgjør, og tilbudet fra takstfirma kan legges til grunn i oppgjøret. Sakkyndige har vært på stedet og vurdert skaden og tilkomst. Det følger av rettspraksis, jf. bla. LG-2010-157037 og LA-2010-168761, at den rimeligste forsvarlige utbedringsmetoden skal benyttes. Tilbudet fra takstfirmaet kan derfor legges til grunn i oppgjøret.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015–2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-77.

Det er fremlagt ulike tilbud for erstatningsoppgjøret for hageanlegget. Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til hvilket tilbud som er korrekt, og partene er uenige om arbeidet kan utføres manuelt og om fjellet må sikres for at arbeidet skal kunne utføres. Finansklagenemnda har ikke fagkompetanse til å vurdere dette og mener spørsmålet bør avklares med muntlige forhandlinger under en hovedforhandling. Av effektivitetshensyn tar nemnda derfor heller ikke stilling til om naturskadedekningen omfatter ras-sikring.

Sikrede har i ettertid bedt om en vurdering av om selskapet skal dekke kostnader tilknyttet transport, lagring av båt mens fjerning av masse pågikk, og om masser kunne legges i strandsonen. Disse spørsmålene bør behandles sammen med resten av oppgjøret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).